

מעדני אשר

שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע

פרשת תזריע מצורע תשפ"ג
גליון תתקמ"ד (שנה כ')

אנשים שנפלו להם שערות מהראש

האם אסור להניח תפילין דמצורע אסור להניח תפילין?

הנה הרמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק ט"ז הלכה י', וכן כתב פרק ח' הלכה א' כתב וז"ל הצרעת הוא שם האמור בשותפות כולל עניינים הרבה שאין דומין זה לזה, שהרי לובן עור האדם קרוי צרעת, ונפילת קצת שיער הראש או הזקן קרוי צרעת, ושינוי עין הבגדים או הבתים קרוי צרעת.

עיין במקדש דוד טהרות סימן נ' ס"ק י"א שהקשה א"כ מדוע איתא במשנה בכורות מ"ג דקרח פסול לעבודה משום דהויה בעל מום תיפוק ליה דהויה מצורע עיי"ש באריכות.

ובשו"ת אפרקטא דעניא חלק ב' אורח חיים סימן ג' נשאל איך קרוחי הראש מניחין תפילין, הרי קימ"ל אור"ח סימן ל"ח ס"ק י"ג דמצורע אסור להניח תפילין, א"כ לשיטת הרמב"ם דנפילת שיער מעט הויה נגעי הראש, והרי הרמב"ם בפ"א מטומאת צרעת ה"ו גופיה כתב שנוהגת גם בחו"ל, א"כ איך מניחים תפילין.

והשואל רצה לתרץ: דאפשר לומר כיון דטומאה וטהרה תליא בכהן כמבואר שם פ"ט א"כ אפשר בזמן הזה דאין לנו רק כהני חזקה, אין צריך להראות לכהן, א"כ לכן לא הויה הקרוחי ראש מצורעים לכן יכולים להניח תפילין, בענין מדוע אין טהרת מצורע נוהג בזמן הזה עיין בספר מעדני אשר פרשת תזריע מצורע תשס"ו אריכות גדולה בענין זה, וכן כתב בפשיטות בספר מנחת חינוך מצוה קס"ט אות י"ג בשם ס' תולדות אדם להגאון מהר"ו ווילנא ז"ל ע"ש.

ובאפרקטא דעניא תירץ לשואל: דמשמע דכבוד תורתו קסבר דמדכתב הרמב"ם דנפילת מעט שיער הויה מצורע, א"כ כל שכן קרחה רחבה וגדולה דשכיחא בהרבה אנשים וע"פ הרוב באותם העוסקים בעיין בודאי הויה מצורע, ולכן שאל איך מניחין תפילין, אבל יסוד הנ"ל אינו נכון, משום דדוקא כשהוא מעט כגריס ויותר, ומוקף בשערות מכל צד אז הויה צרעת הראש, שהוא הנתק ונידון בשער צהוב או פשיון, ולפי התוספתא צריך ג"כ שינוי בעור הנתק ובלא"ה ל"ה כלום, ולא כן דעת התורת כהנים והרמב"ם ז"ל עיי' בראב"ד ובכ"מ שם ובמל"מ שם ומ"מ אינו טמא עד שיהיה בו שער צהוב או פשיון, אבל בנקרח לפניו או לאחוריו, זהו קרחת וגבחת, ודינו כשאר עור בשר החלק, ואין בו שום טומאה עד שיראה בו א' מד' מראות, כמבואר ברמב"ן ע"ה"ת והובא בתו"ט נגעים פ"י מ"י עיי"ש.

מעדני אשר: ממה שכתב המחבר בש"ע סימן ל"ח ס"ק י"ג דמצורע אסור להניח תפילין, דקדקו האחרונים דמצורע נוהג נמי בזמן הזה, דהרי הש"ע אינו כותב רק דברים נוגעים לזמן הזה, ומדוע כתב ההלכה שמצורע נוהג בזמן הזה אלא ש"מ שנוהג בזמן הזה, כך העיר בשו"ת משנה הלכות חלק י"א סימן ל"ו אריכות גדולה בענין זה עיי"ש באיזה מציאות זה שייך.

הרגיל לטבול במקווה כל יום ואירע שהגיע למקום שיש רק מקוה קר

וקשה לו לטבול האם צריך לעשות התרת נדרים?

בפרשתן י"ד ט' ורחץ את בשרו במים וטהר.

יש לחקור הרגיל לטבול במקווה כל יום ואירע שהגיע למקום שיש רק מקוה קר וקשה לו לטבול האם צריך לעשות התרת נדרים כיון דקימ"ל יור"ד סימן ר"ד דמנהג טוב שאדם נהג לקיים חייב לקיימו מדין נדר או דילמא אינו חייב לעשות התרת נדרים.

הנה בשו"ת שואל ומשיב מהדורא תלתאי חלק א' סימן קכ"ג כתב נהגו עלמא האידנא החסידים ואנשי מעשה לטבול לתפילה, א"כ הויה ליה כמו נדר ואין להם התרה כמבואר ביור"ד סימן ר"ד.

וכן כתב בשו"ת עין יצחק אורח חיים סימן ב' דכיון שכתב הרבינו יונה ברכות פרק מי שמתו ע"מ שהתפלה מקובלת יותר עם הטבילה לכ"ע, ומבואר בגמ' דילן ברכות כ"ב ובירושלמי דכל המחמיר בה מאריכין לו ימיו ושנותיו וכולל א"ע בקדושת ישראל, ועל כן אותן אנשים יראי ה' שקבלו ע"ע להיות זריזים בטבילה וודאי אין להקל להם כלל, דהויה כל דברים המותרים ונהגו לאיסור מחמת סייג ופרישות דלכמה פוסקים ראשונים לא מהני אף התרת נדר בזה, ואף להסוברים דמהני התרה עכ"ז הא מבואר בפר"ח אור"ח ס' תצ"ו דבדבר שיש בו מחלוקת הפוסקים ויש איזה מהם שנהגו להחמיר דבזה לא מהני התרה כלל אף באיסור מדרבנן וכש"כ בנ"ד בטבילה דכתבו דנהגו שלא כהלכה וגם אמרו דכל המחמיר בה מאריכין לו שנותיו. וגם י"ל דלא מהני התרה בזה מצד דלא מצי להתחרט ע"ז בלב שלם לפי דוודאי כ"א רוצה בברכת חז"ל א"כ לא יתחרט בלב שלם בזה.

ובשו"ת קנאת סופרים השמטות לנדר זרוזין סימן כ"ב כתב שישאל על הנהגתו, ויאמר שמתחרט לא על גוף הנהגתו רק שמתחרט שלא אמר בפירוש תחילה שמתחיל לנהוג כן בלי נדר.

ובשו"ת מהר"ש ענגיל חלק ד' סימן נ' כתב דיש להקל במי שנוהג לטבול כל יום ועתה נמצא במקום קור שאי אפשר להחם המקוה שודאי כפי מנהג יראי ה' קיבל עליו, ומסתמא לא היתה כוונתו לנהוג חומרא זו במקום קצת סכנה ואינו צריך התרה.

ועוד היתר: ע"פ מה שכתב בדגול מרבבה יור"ד סימן ר"ד ס"ב על מה שכתב המחבר שם לגבי תעניות שלפני ר"ה ורוצה לחזור בו מחמת שאינו בריא צריך ג' שיתירו לו, ובדגול מרבבה מחלק דכשאינו בריא ורוצה לחזור לעולם צריך התרה, משא"כ אם אירע לו איזה מיחוש ורצה לאכול היום ולעתיד שוב חוזר למנהגו אינו צריך התרה, א"כ ה"ה הכא.

וכן פסק בשו"ת חשב האפוד חלק ב' סימן נ"א דבחולשה זמנית אין צריך התרה, ועיין בשו"ת שרגא המאיר חלק ג' סימן ס"ח ס"ק ג'.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרבני הנגיד העומד לימין המערכת מיום הקמתו

עורך המדור הנפלא משיב כהלכה

הרב מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן

בעל מהדורת מעדני אשר חג הסוכות

לעילוי נשמת אמו האשה החשובה

מרת מלכה מחלה בת הרב מרדכי זיסקנד סג"ל לנדא ע"ה

נפטרה ג' אייר תשס"ו ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"צ יעקב גולדמן שליט"א בית שמש
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו היניק וחכים כמר משה מאיר נ"ו
וברכת מזל טוב לאביו
הגה"צ שמואל דוד גולדמן שליט"א נאב"ד ווייעל
ולחמיו הגה"צ דוד מאסקאוויץ שליט"א האמו"ר משאץ - אשדוד
וברכת מזל טוב לזקניו
הגה"צ חיים צבי שפייר שליט"א ראב"ד בעלזא
ולזקניו הגה"צ יהושע דומב שליט"א אב"ד חוד השרון
יהא רעוא שבזכות זיכור ורבות יזכה לררות נחת מכל יוצאי חלציו
ויצליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרה"ג רבי יצחק מאיר ניימאן שליט"א

ר"מ בישיבת נצח ישראל בית שמש

ומחשובי המעירים במדור מכתבים למערכת

לעילוי נשמת אביו

הרב משה בן הרב יוסף ז"ל תלמיד ישיבת חכמי לובלין

נלב"ע ג' אייר תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.

**מדוע רק בחטא של לשון הרע חייבה התורה למושח שמן על ראשו
משא"כ בשאר עבירות?**

בפרשתן י"ד והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר.

הנה החפץ חיים בספרו שמירת הלשון חלק ב פרק ט"ז כתב שמטהרתו יש להתבונן על גודל חטאו, שהצריך הכתוב ליתן מיתר השמן אשר על כפו על ראש המיטהר, מה שלא מצינו כן בשום מקום.

ומתוך: מפני שערב בודאי על קבלת לשה"ר גם כן, ואיסור קבלת לשה"ר הוא מפני שמאמין בדעתו ללשון הרע בהחלטה, שערב בזה על לאו דלא תשא שמע שוא, וכמו שביררנו דבר זה בספר חפץ חיים בשם הראשונים. וא"כ בודאי מלאה דעתו פגמים וגנות על כמה אנשים, ולזה הצריכה התורה לטהר את ראשו, וכדי שמכאן ולהבא לא ילך בדרך הזו עוד, וידין הכל לכף זכות.

ובספרו **כבוד שמים** פרק ב' סי' ק"ו כתב דע"י דיבורים אסורים נמשכת רוח הטומאה על השפתים, וכמו שכתוב ישעיה ו' ה' כי איש טמא שפתים אנכי, וביותר מזה שנמשכת הטומאה גם על ראשו, והאות לזה, שבעת טהרתו של מצורע כתיב והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר וגו', שלא מצינו כן בכל הטמאים שיצטרך לטהר ראשו.

ובאלישיך הקדוש בפרשתן כתב שבא לרמז כי מלבד שפע תיקון אברי אשמתו, גם יורק עוד שפע זכות מלמעלה על ידי תשובתו, וזה רמז באומרו והנותר בשמן וכו' יתן על ראש המטהר, ועל ידי כן וכפר עליו הכהן לפני ה' לומר כי על ידי כן כבר נרצה לפניו יתברך ויתן לו מהלכים בין העומדים לפניו.

המדבר לשון הרע שמפסיד את כל המצוות שלו האם כשחוזר בתשובה חוזר אליו?
הנה איתא בספר חובות הלבבות שער הכניעה פרק ז' כתב וז"ל הרף אחי וחמל על זכותיך, שלא תאבדנה ממך ולא תרגיש כי כבר נאמר על אחד מן החסידים, שזכרו אותו לרעה, וכיון שהגיעו הדבר, שלח למדבר בו כלי מלא מזמרת ארצו, וכתב אליו הגיעני, ששלחת לי מנחה מזכיותיך, וגמלתיך בזה, ואמר אחד מן החסידים הרבה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם, ימצאו בספר זכיותם זכיות, שלא עשו אותם, ויאמרו לא עשינו אותם ויאמרו להם עשה אותם אשר דבר בכס וספר בגנותכם, וכן כשיחסר מספר זכיות המספרים בגנותם, יבקשו אותם בעת ההיא, ויאמרו להם אבדו מכס בעת שדברתם בפלוני ופלוני, וכן יש מהם גם כן שימצאו בספר חובותם חובות שלא עשו, וכשאומרים לא עשינו, יאמרו להם נוספו עליכם בעבור פלוני שדברתם בם, כמו שנאמר "השב לשכנינו שבעתים אל חיקם חרפתם אשר חרפוך ה'" ועל זה הזהירנו הכתוב באמרו זכר את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך.

וכן כתב בספר אורחות צדיקים שער הענוה וז"ל כי כבר היה אחד מן החכמים שסיפרו עליו רע, וכשנודע הדבר לחסיד, שלח לאותו שסיפר עליו דורון, וכתב לו אתה שלחת לי דורון מזכיותיך, ואני גמלתיך לך בדורון זה ששלחתי לך, כי ליום הדין מראים מצוות להרבה בני אדם שלא עשו אותן המצוות, ויאמרו הלא לא עשינו זה, וישיבו להם אותם שסיפרו עליכם רע הם עשו אלו המצוות, ונוטלים אותן מהם ונותנים לכם, וכן לרשעים מראים עבירות שלא עשו, וכשיאמרו הלא לא עשינו, ישיבו להם, אלו העבירות עשו אותם שסיפרת עליהם לשון הרע ונטלו מהם ונתווספו עליכם.

והחיד"א בספרו זרוע ימין על פרקי אבות פרק ב' משנה ג' פירש בזה דבר נפלא את המשנה שם "אל תדון את חבריך עד שתגיע למקומו" שפירושו למקומו בגן עדן, דיתכן שדברו לשון הרע עליו ונתנו לו זכיות שעשה אשר דיבר עליו ובוזה נשלם.

והחפץ חיים בספרו שמירת הלשון שער הזכירה פרק ז' מביא ראיה ליסוד הנ"ל מהמדרש: דאיתא במדרש תהילים פרק נ"ב "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך" מדבר בלשון הרע, שהם מחטיאים בפיהם את בשרם במה שהם מוציאים בפיהם, "למה יקצוף האלהים על קולך" על אותו הקול שהוצאת בפיו, ואמרת לשון הרע על חבריך, "וחבל את מעשה ידיך" מעט תורה שיש בידך את מאבדה, שהכוונה כמו שכתבו בספרים הקדושים שמי שמדבר לשון הרע על חבריו גורם ממנו שנוטלים ממנו זכיותיו שעשה עד עתה, ונותנים אותו לחבירו, ועיין בקובץ אור ישראל קובץ מ' ע"מ ק' שהאון המפורסם רבי יעקב חיים סופר שליט"א ראש ישיבת כף החיים האריך באריכות נפלאה בענין זה של נטילת עבירות במי שמדבר לשון הרע.

ובחתם סופר כותב לפי זה לבאר דבר נפלא: דהנה איתא בגמ' ירושלמי פרק ג' דבכורים הלכה ג' מי שעולה לגדולה מוחלין לו כל עוונותיו, ויש להקשות מה ההסבר שמי שעולה לגדולה מוחלין לו כל עוונותיו, וכי זה חלק מהמשרה, ואולי הטעם שמתבע בני אדם לדבר לעג הרבה על המתמנה פרנס על הציבור, וכן אמר דוד המלך תהלים י"ב סביב רשעים יתהלכון כרום זלות לבני אדם, וידוע שכל המדבר על חבריו אז עונותיו נטולים ונתונים למדבר עליו נמצא דכל עולה לגדולה עונותיו מחולים כיון שמדברים עליו, וזהו הכונה סביב רשעים יתהלכון שכולם נעשים רשעים על ידי זה שמדברים על הנעשה פרנס, כן כתב בדרשות חתם סופר חלק ב' ע"מ רצ"ה ע"ב טור ב' בדרוש למגילת רות.

יש לחקור המדבר לשון הרע על חבריו שמפסיד את כל התורה והמצוות שעשה האם כשחוזר בתשובה על עוון לשון הרע מקבל בחזרה את כל הזכיות או דילמא כיון שזה כבר עבר לפניו אינו מקבל בחזרה את הזכיות.

הנה החתם סופר בדרשות חלק א' דרשה לו באר דף ק"ע ע"מ ב' כתב וז"ל קבלה ביד הראשונים המספר לשון הרע על חבריו אז מצוותיו של המדבר נוספים על מי שדיבר אליו, וחטאיו שלו נוספים על המדבר לשון הרע, וכן הוא בספר חובות הלבבות, ואמרו ז"ל דמעיל מכפר על לשון הרע יא דבר שבקול ויכפר על דבר שבקול, וכשתכפר על עון לשון הרע, אזי מחזיקים לו מצוותיו ומתמלא הרמון כבתחילה.

וכן כתב בספר מערכי לב חלק א' דף קנ"ד ע"מ ב' שכל דברי החובות הלבבות דווקא כאשר אותו מספר לשון הרע עומד במרדו, אבל אם המספר נתחרט והלך והשתדל לפייס את חבריו והוא נתפייס, בכי האי גוונא אינו מפסיד זכיותיו, וגם בכהאי גוונא אין מטילין עליו מן השמים עוונות חבריו כיון שנפייס.

ובבן איש חי דרוש ג' לשבת תשובה דף מ"ב כתב לפי זה דבר נפלא: כיון שבימים נוראים כל אחד מבקש מחילה מחבירו וגם ישראל מעצמן מוחלין זה לזה נמצא שאם לקחו זה מזה הזכיות בימות השנה, הנה עתה מחזירים אותם לבעליהם, ולכן בימים אלו אנחנו אומרים "כתבנו בספר זכיות" הם הזכיות שלנו אשר בחטאינו העברנו לאחרים, ועתה שאנחנו שבים ומקבלים מחילה זה מזה תכתוב אותם לנו.

ובפרדס יוסף בפרשתן כתב לבאר דבר נפלא: הא דכתוב בפרשתן "זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו" לפי מה שכתב בחובות הלבבות שאם דיבר לשון הרע לוקחים ממנו כל התורה והמצוות, וזה מה שאמר הפסוק מתי תהיה תורת המצורע זה רק ביום טהרתו שיחזור בתשובה, אבל קודם לכן זה התורה של מי שדיבר עליו.

בעוהשי"ת יצא לאור

שו"ת דעת ישראל

על הלכות ברכות השחר. פסקוי דומרה. שליח ציבור. קדיש וברכו.
שר'ע סימנים מו-נח

מאת הגאון רבי ישראל שוורץ שליט"א

דומ"ץ שכונת גוש שמונים ירושלים,
רב דומ"ץ קהילת צאנז ביתר עילית

בספר קפה סימנים הלכה למעשה נוסדורים לפי סדר השו"ע

נתחילת הספר קונטרס פתח טוב בדרך אגדה בענינים הנ"ל

בסוף הספר נפתח של מאות נושאים בהלכה המוסתתף לכל חלקי השו"ע

הסכמות
נדרות מפוסקין
חזור זצ"ל

כמו כן ניתן שוב להשיג שו"ת דעת ישראל על הלכות הנהגות הבוקר - ציצית שו"ע סימנים א-כד, בספר רג סימנים נוסדורים לפי סדר השו"ע

מין הגר"ש ואוני כתב: "נו"נ כאחד הגדולים אב"א גמרא אב"א סבדא, ומתברו הוא ת"ח גדול וזוכה לעשות פירות מתוקים"

מין הגר"ש א"א כתב: "נהנתי מאד מדבריך, ודבריך הן בחכמה"

נתן להשיג בחניניה חספרים המוכתרת

משיב בהלכה

אדם ששומע בבוקר לשון הרע קודם שנטל יד האם מותר להכניס אצבעותיו לאזנו או לכופף אזנו?

בפרשתן י"ד י"ד ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן על תנוך און המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית.

ובמשך חכמה בפרשתן י"ד פסוק ב"א כתב בטעם הדבר דציותה התורה להזות על היד משום דצרת בא על לשון הרע ודברי ליצנות אשר עליהם אמרו כתובות ה' ב' אצבעותיו של אדם דומין ליתדות, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יכניס אצבעותיו לתוך אזנו ולכן מזה על ידו של מצורע.

ובאחרונים כתבו: דלכן נמי מזין גם על רגל המצורע, כיון דלגבי מדבר לשון הרע כתיב בתורה ויקרא י"ט ט"ז "לא תלך רכיל", ועיי"ש ברש"י כמו רוכל שמרגל מזה לזה, נקטה לשון הליכה לגבי לשון הרע ולכן ג"כ מצורע מקבל ההזאה ברגל.

יש שכתבו: משום שהיה לו לברוח כאשר שמע לשון הרע, ולא ברח לכן מזין על רגלו, וכן באזנו שלא אטם אם האזן.

הנה איתא בגמ' כתובות ה' ע"ב מה הטעם אצבעותיו של אדם משופות כיתדות, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יניח אצבעותיו באזניו, תני דבי ר' ישמעאל מפני מה און כולה קשה והאלי רכה, שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון יכופף אלי' לתוכו.

יש להקשות: מדוע צריך ב' שומרים הרי די בשומר אחד, כך מקשה המהר"ל בספרו נתיבות עולם נתיב הצניעות פרק ב', וכן בגליוני הש"ס שבת ק"ח ע"ב ב'.

איכא כמה תרוצים:

א. שאין ראוי שישים אצבעו לתוך האזן כי יד לאזן מחרשת, ולפיכך יש להשים האלי' בתוכו ואח"כ ישים עליו האצבע, כך תירץ המהר"ל.

ובגליוני הש"ס להגאון ר' יוסף ענגיל ז"ל שבת ק"ח ע"ב ב' נתקשה בזה הרי רק לפני נטילת יד של שחרית אסור להכניס האצבעות באזן אבל לא קודם, ומדבריו משמע דלא דווקא בבוקר קודם רחיצת הידים, רק אפי' לאחר רחיצה, ותמיד הוא כן דיד לאזן מחרשת, והוא חידוש גדול.

ואולי כוונתו: דלכן נבראת האליה דשמה ישמע דבר שאינו הגון מיד בקומו קודם רחיצת ידיו דא"א להשים אז היד לתוך האזן, אזי ישים האלי' בתוכה ויניח עליו האצבע, ועכ"פ למדנו מדבריו ג"כ חידוש, דגם קודם רחיצה מותר ליגע ביד באל' שבאזן, ואף דאמרו כאן סתם יד לאזן תיקצץ, צ"ל דאלי' אינה בכלל און, וצ"ע לפי"ז בנשבע שלא יגע באזנו אם מותר ליגע באל', דבמקום שלא ידענו בבירור דבלשון בני אדם גם האלי' בכלל און יש לדמות לשון בני אדם ללשון תורה כמבואר בתוס' יבמות ע"א א' ופסחים ב' א' ואולם כאן הוא רק לשון חכמים ויש עוד לדון בזה ובאתי רק להעיר.

ב. משום דכתיב ויתד תהי' לך על אזניך וסמך ל' והי' מנחך קדוש ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרך מיניה ילפינן שלא להזכיר שם שמים בגוף שאינו נקי וכשתוחב אצבעו באזניו יתלכלך האצבע בצואה שבאזן ולא יכון לדבר או להרהר דברי תורה ע"כ עצה היעוצה שיכופף אלי' לתוכה ויפסיק בינו לאצבעו ולא יתבטל, כך תירץ בחתם סופר כתובות ה' ע"ב ב'.

מה העצה לאדם שיהא לו חיים מאושרים ולא שירגיש שחיי בכפייה?

איתא במדרש רבה כעין זה בגמ' ע"ז י"ט ע"ב ב' האי וכולא שבא בעיירות הקרובות לצירפרי והיה מכריז מאן בעי חיי מאן בעי חיי והלך אצלו ר' ינאי ואמר האי וכולא ר' ינאי אין אתה צריך לזה והלכו שאר בני אדם אצלו והראה להם ספר תהלים אשר כתיב בו מי האיש החפץ חיים וכו' נצור לשונך מרע.

יש להקשות: איך עלה על דעת ר' ינאי שיש סמא דחיי שהאדם יוכל לחיות עי"ז חיים נצחיים שהלך אצלו ליקח ממנו ולמה אמר לו שאין אתה צריך לזה, כך מקשה החתם סופר בפרשת השבוע בספרו תורת משה.

איכא כמה תרוצים:

א. נראה לבאר דהנה מן הידוע דמצורע חשוב כמת ולא מת ממש רק דאינו נהנה מזה העולם כלום, ואיתא במדרש שהקב"ה אמר למשה משה גם אתה צריך לפרשה זו שגם הוא דיבר לשון הרע ועי"ז בא עליו צרעת, אבל השומר פיו שומר מצרות נפשו ר"ל נפש ממש שלא יבוא עליו צרעת שהוא חשוב כמת, וא"כ ר' ינאי בודאי ידע בעצמו שלא יוכל לחיות חיי נצחיות, אך סבר שיוכל לחיות היינו שלא יהי' נקרא מת כמו עני או מצורע ובאמת ידע האי וכולא פואה למיתתו זו היינו לצרעת שאמר נצור לשונך מרע היינו מלשון הרע, אבל זה לא שייך לגבי ר' ינאי שהי' יושב תמיד ועוסק בלימוד ולא הרגיל בלשון הרע, כך תירץ החתם סופר בתורת משה בפרשתן.

ב. ע"פ מה דאיתא במשנה אבות פרק ד' משנה כ"ז בע"כ אתה חי, דהאדם רוצה למות כמה פעמים מרוב צרות שיש לו בעוה"ז, אך הקב"ה אינו רוצה במיתתו ובע"כ חי אך אם האדם מקבל הצרות בעוה"ז משה"ש באהבה אז יברך אותו הקב"ה שמכל הרעות שיש לו בעוה"ז יהי' טובות לעוה"ב והיינו מה שהיה מכריז האי וכולא מאן בעי חיי ר"ל שהוא חפץ בחיים חיותו ולא שבע"כ אתה חי, נצור לשונך מרע, היינו שלא יאמר על שום דבר שהוא רע רק יקבל אותו מאהבה, כך תירץ החתם סופר בתורת משה בפרשתן.

מדור זה נודע תערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א - מנהטן
משיב כהלכה שיתן וידיעת ההלכה כל ההלכות הם משיב"ע ומשנה ברורה

דיעת הלכות שבת

א. בישול אחר בישול, חידה. מתי יש בישול אחר בישול בדבר יבש מבושל כל צורכו?

ב. בין גברא לגברא בקריאת התורה. הרב ישראלי ראה מספר תופעות שקורות בקהילתו, קהילת 'חסד לאברהם' בין גברא לגברא, בשעת קריאת התורה: א. הרב יעקב ישב ולמד פרושי הראשונים על פרשת השבוע, כשראה פרוש מחודש קרא לאחד מידידיו והראה לו את החידוש. ב. הרב נתנאל והרב דן דברו ביניהם בסוגיות של דיני בורר בשבת. ג. הרב מאיר והרב יצחק דברו ביניהם על עניני חינוך הנוגעים לתש"ב של הקהילה. ד. לאחר שהגבאי עשה 'מי שברך' לבן שנוול במזל טוב לרב יוסף, נגשו אליו המתפללים ואמרו לו 'מזל טוב' 'מזל טוב'. הרב ישראלי נגש לרב הקהילה ושאלו האם בכל המקרים הנ"ל פעלו כולם לפי ההלכה. מה הדין?

ג. שאלה עמידה בחזרת הש"ץ או בקריאת התורה. הרב נחום נקע את רגלו והוא יכול לעמוד או בחזרת הש"ץ או בקריאת התורה, מה עדיף?

ד. שאלה. הפרשת תרומות ומעשרות, קידושין, פדיון הבן. מי שהפריש בשבת תרומות ומעשרות (תרו"מ) מטבל ודאי, קידש אשה בשבת, נתן לכהן בשבת כלי השווה חמישה סלעים ועשה פדיון הבן בשבת. מה הדין עם עשה מעשים אלה בשוגג? במזיד?

ה. שאלה - דיכת מלח גס. בליל שבת ראתה הגב' דויטש שלא נשאר לה מלח שולחני (מלח טחון דק דק), מלח זה משמש בין היתר כדי לטבול את פת 'המוציא'. היה לגב' דויטש בבית מלח גס (מלח המשמש למליחת עופות, ולבישול המורכב מגרגרים גסים של מלח) היא לקחה את המלח הגס פזרה אותו על צלחת ורסקה אותו עם הקת של סכין עד שהיה דק דק. דניאל בנה שראה אותה עושה זאת אמר לה שאינו בטוח שמותר לטחון את המלח עד שיהיה דק דק, וגם שרצוי שהטחינה תהיה על השיש שזה שינוי גדול ולא בצלחת. מה הדין?

דיעת כללי המצוות

ו. זמן קיום מצוה. מצוות הנוהגות רק ביום מאימתי זמנן לכתחילה ומאימתי בדעיבד, והאם לומדים זאת מפרשתינו?

ז. חיוב מצוה מוטל על אחר. במצוות מילה מצינו שהאבא חייב למול את בנו, באיזה עוד מצוות נאמר שהאבא חייב לעשות לבנו ועד מוטל עליו חיוב זה?

ח. חידה. היכן מצינו במצוות מילה פסוק שעה ידחה ל"ת ומדוע צריך פסוק לזה, הרי אף בלי פסוק קי"ל שעשה דוחה ל"ת?

ט. בדיון ראיית הנגע שצריך יום לעיכובא, האם גם שם זה רק מהנץ החמה או שם אף מעלות השחר מועיל (לכתחילה ובדיעבד).

י. חידה. איזה מצוה נוהגת רק בא"י? (שייך לפרשתינו).

יא. חידה. באיזה מצוה נאמר שהיא מתקיימת בלי דעת? (שייך לפרשתינו)

כללי השתתפות

- כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
  - כל תשובה נכונה על כל שאלה, יהיה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
  - כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
  - ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
  - שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות יהיה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. (לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד).
- השולחים הפקס כתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח סיון תשפ"ג

